

hakijain omistamiin aluksiin sekä että he pitivät laiturin kunnossa ja kaupungin annettua määräyksen poistivat sen paikalta.

Lupa purkauslaiturin rakentamiseen Hietalahteen. Rakennusmestari K. F. Bergmanille myönnettiin ¹⁾ tehdystä anomuksesta, jota satamakapteeni oli puoltanut, lupa tilapäisen laiturin rakentamiseen Hietalahden rantaan n.s. vanhan uimahuoneen pohjoispuolelle erästä rakennusyritystä varten tarvittavien rakennusaineitten purkamista varten.

Lupa uimahuoneen rakentamiseen. Uudenmaan pataljoonan komentajan eversti W. Th. von Krämerin anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ sallia, että mainitun pataljoonan miehistölle rakennettiin uimahuone siihen pataljoonan kasarmin tontin vieressä sijaitsevaan paikkaan, missä junkkarikoulun uimahuone oli sijainnut, ehdoin, että uimahuone heti poistettiin pataljoonan päällystön toimesta, jos sitä kaupungin taholta vaadittiin.

Lupa lokomobiilia y. m. varten aiotun rakennuksen teettämiseen vuokra-alueelle. Rakennusmestari C. E. Pehrmanille myönnettiin ³⁾ tehdystä anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, lupa lokomobiilia, höyryhalkosahaa ja höyryhöylää varten tarkoitettua puurakennuksen teettämiseen hänen vuokraamalleen Hakasalmen huvilaan kuuluvalla alueella.

3. Kaupungin omistamien talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat kysymykset.

Tavarasuojain rakentaminen Länt. rantakadulle. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa rahatoimikamarin tekemästä esityksestä, joka koski luvan myöntämistä katetun tavarasuojan rakentamiseen Länt. rantakadun eteläiselle laiturihaaralle, valtuusto päätti ⁴⁾ lausunnossaan puoltaa esitystä ja anoa vahvistusta kyseistä rakennusyritystä varten laadituille, valtuuston jo aikaisemmin hyväksymille piirustuksille.

Kauppahallien rakennuttaminen Kasarmitorille. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 päättänyt ⁵⁾ antaa erityiselle valiokunnalle tehtäväksi tutkia, mihin ja miten rahatoimikamarin s.v. Kasarmitorille rakennettaviksi ehdottamat kauppahallit sopivimmin olisi rakennettava. Vuonna 1884 valtuusto valitsi ⁶⁾ tämän valiokunnan jäseniksi vtn Schildtin, arkkitehti C. G. Hiort af Ornäsän, teurastajamestari J. E. Hacklinin, insinöörikapteeni C. G. Sanmarkin ja kunnallisneuvos O. Höijerin. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa valiokunta m.m. piti epätodennäköisenä, että osakaan siitä huomattavasta maalaistuotteiden n.s. välikaupasta, jota varten kauppahallit oli katsottava tarkoitetuiksi, vapaaehtoisesti hakeutuisi Kasarmitorille, jos sen muu osa, jota ei voitaisi sijoittaa ehdotettuihin 23 halliin, jäisi Kappatorille, joka maalaistuotteiden tuontipaikan läheisyyden vuoksi oli ensiksi mainittuja melkoista edullisemmassa asemassa. Ei myöskään olisi oikeuden vaatimusten eikä voimassa olevien elinkeinolakienkaan mukaista, että mahtikäskyllä siirrettäisiin jokin määrätty osa välikaupasta kauppahalleihin. Valiokunnan mielestä oli sen tähden epäiltävää, muodostuisiko

¹⁾ Valt. pöytäk. 27 p. toukok. 6 §. — ²⁾ S:n 8 p. huhtik. 8 §. — ³⁾ S:n 28 p. lokak. 13 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. jouluk. 9 §. — ⁵⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 286. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 29 p. tammik. 22 §.

joidenkin harvojen kauppahallien rakentaminen Kasarmitorille niin edulliseksi yritykseksi, että kaupungilla olisi syytä uhrata siihen huomattavia kustannuksia. Kun eräs valiokunnan jäsen kuitenkin oli ehdottanut selaista kysymyksen ratkaisua, että yrityksen tulisi käsittää kokonainen halliryhmä, johon voitaisiin sijoittaa koko kyseinen välikauppa, vihanneskauppa siihen luettuna, mutta oli pidättänyt itselleen oikeuden suunnitelmansa kehittämiseen tarkemmin tutustuttuaan ulkomaiden tämän laatuisiin halli-
leihin, valiokunta katsoi tarpeelliseksi toistaiseksi lykätä asian käsittelyn.

Lausunto ei sillä kertaa aiheuttanut ¹⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston taholta, eikä sitä myöskään otettu uudestaan käsiteltäväksi kertomusvuoden kuluessa.

N.s. kiipeämistalon rakentaminen palolaitoksen harjoituksia varten. Sen johdosta, että palokunta ei enää saanut käyttää kaupungin vanhaa pakka-huonetta harjoittaessaan hakatikapuiden, pelastusvälineiden ja palopurjeiden käyttöä, palotoimikunta esitti kaupunginvaltuustolle, että palolaitoksen harjoituksia varten rakennettaisiin puusta n.s. kiipeämistalo. Lähetettyään ²⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto päätti ³⁾ tämän lausunnon mukaisesti myöntää 1,900 markan suuruisen määrärahan ehdotetun rakennuksen teettämiseen palolaitokselle kaupungininsinöörin toimesta.

Kunnallisen sairaalan rakentaminen. Senaatti vaati kaupunginvaltuuston selitystä eräiden yleisten rakennusten ylihallituksen valtuuston vuonna 1883 hyväksymiä ⁴⁾ kunnallisen sairaalan piirustuksia vastaan esittämien muistutusten johdosta. Valtuuston tämän johdosta vuonna 1884 lähetettyä ⁵⁾ asian vuonna 1882 asetettuun ⁶⁾ valiokuntaan, joka aikaisemmin oli käsitellyt sairaalakysymystä, ja tämän annettua asiasta lausuntonsa, valtuusto päätti ⁷⁾ antaa pyydetyn selityksen valiokunnan laatiman ehdotuksen mukaisena.

Maistraatin sen jälkeen ilmoitettua, että senaatti oli vahvistanut mainitut piirustukset noudatettaviksi, kaupunginvaltuusto lähetti ⁸⁾ ne ynnä niihin liittyvän kustannusarvion terveydenhoitolautakunnalle antaen tälle tehtäväksi huolehtia rakennustyön suorittamisesta tarjoamalla sen urakalle. Myöhemmin valtuusto kuitenkin lautakunnan esityksestä uskoi ⁹⁾ työn toimeenpanon rahatoimikamarille, jonka tuli tällöin ottaa huomioon valtuuston aikaisemmin mainitulle lautakunnalle antamat rakennustyötä koskevat ohjeet.

Oman talon rakennuttaminen reaalikoululle. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 lähettänyt ⁴⁾ rahatoimikamariin vuodesta 1877 valtuustossa vireillä olleen asian, joka koski oman talon rakennuttamista reaalikoululle. Vuonna 1884 asiasta antamassaan lausunnossa ¹⁰⁾ kamari m. m. huomautti, että maan reaalikoulut oli elokuun 23 p:nä 1883 annetulla asetuksella lakautettu, mutta tällöin säädetty se poikkeus, että Helsingin reaalikoulu oli toistaiseksi säilytettävä entisellään. Siihen katsoen, että reaalikoulun vastainen olemassaolo niinmuodoin oli sängen epävarma, kamari oli sitä mieltä, ettei kaupungilla ollut syytä ryhtyä kyseiseen rakennusyritykseen, vaan että sen tuli antaa koulun, niinkuin siihenkin asti, työskennellä vuokratussa huoneistossa ja jättää rakennuskysymys toistaiseksi ratkaisematta. Annet-

1) Valt. pöytäk. 27 p. toukok. 7 §. — 2) S:n 13 p. toukok. 4 §. — 3) S:n 3 p. kesäk. 13 §. — 4) Ks. 1879—83 kert. s. 287. — 5) Valt. pöytäk. 29 p. tammik. 9 §. — 6) Ks. 1879—83 kert. s. 219. — 7) Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 14 §. — 8) S:n 18 p. maalisk. 2 §. — 9) S:n 13 p. toukok. 5 §. — 10) Valt. pain. asiakirj. n:o 7.

tuaan ¹⁾ ensin kanslialleen tehtäväksi hankkia eräitä täydentäviä selvityksiä asiasta valtuusto hylkäsi kamarin ehdotuksen ja päätti ²⁾ ensiksi, että reaalikoululle oli rakennettava oma talo, ja toiseksi palauttaa asian kamariin, jonka tuli antaa lausunto reaalikoulun kouluneuvoston erään aikaisemmin asetetun valiokunnan puoltamaa koulurakennuksen suunnitelmaa ³⁾ vastaan esittämistä muistutuksista sekä yksityiskohtaisesti tarkastaa kustannusarvio ja piirustukset.

Myöhemmin maistraatti lähetti ⁴⁾ kaupunginvaltuustolle jäljennöksen senaatin läänin kuvernöörille osoittamasta kirjeestä, jossa määrättiin, että sikäli kuin reaalikouluja lakkautettiin ja niiden sijaan perustettiin kaksi- tai neliluokkaisia alkeiskouluja, eräiden kaupunkien siihenastinen velvollisuus hankkia reaalikouluille huoneistot ynnä kalusto, lämpö, valaistus ja palveluskunta ja niiden opettajille asunnot tai vuokratrahoja, siitä eteenpäin lakkasi ja tämä velvollisuus siirtyi valtiolle.

Rahatoimikamari ei antanut pyydettyä lausuntoa kertomusvuoden kuluessa.

Kansakoulutalon rakennuttaminen Malminkadulle. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 antanut ⁵⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi antaa laatia Malminkadulle rakennettavan kansakoulutalon täydelliset piirustukset ynnä lopullisen kustannusarvion, sekä kustannusarvion valmistuttua antaa valtuustolle ehdotuksen sen rahamäärän hankkimisesta, joka rakennusyritystä varten tarvittiin tarkoitukseen aikaisemmin osoitettujen 100,000 markan lisäksi. Tämän johdosta arkkitehti K. G. Nyström oli kamarin toimeksiannosta laatinut täydelliset piirustukset ynnä kustannusarvion, joka itse koulutalon osalta päättyi 275,000 markkaan ja ulkohuonerakennuksen osalta 13,500 markkaan eli yhteensä 288,500 markkaan. Kamarin kustannusarviota tarkastamaan asettaman valiokunnan oltua sitä mieltä, että kyseiseen arvioon oli lisättävä määräraha koulutalon varustamiseksi kaasu- ja vesijohdolla sekä koulutontin tasoittamista, arkkitehdin palkkiota ja työnjohtoa varten, minkä johdosta rakennusyrityksen arvioidut kokonaiskustannukset nousisivat pyörein luvuin 310,000 markkaan, kamari antoi valtuustolle asiasta esityksen. Samalla kuin kamari siinä anoi, että se valtuutettaisiin heti hankkimaan rakennuspiirustuksille vahvistus, se myös esitti, että valtuusto tarkoitukseen aikaisemmin osoitetun rahamäärän lisäksi käyttäisi rakennusyritystä varten sen summan, joka kertyisi jäljellä olevien vuoden 1882 uudisrakennus- ja järjestelylainaan kuuluvien, yhteensä 157,500 markan määräisten obligatioiden myynnistä, sekä täydentäisi rakennusta varten lisäksi tarvittavan summan verotuksella jakaen sen suunnilleen tasaisesti kahden lähinnä seuraavan vuoden 1885 ja 1886 osalle, minkä ohessa mainittujen lainavarojen ehdotettuun käyttöön oli hankittava lisättyjen kaupunginvaltuutettujen suostumus.

Rahatoimikamarin esitystä esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ saattaa maistraatin tietoon kamarin ehdotuksen rakennusyritystä varten tarvittavien varojen hankkimisesta sekä anoa maistraatin toimenpidettä lisäjäsenen valitsemiseksi valtuustoon asian käsittelyä varten, minkä ohessa kamarille annettiin tehtäväksi hankkia rakennuspiirustuksille vahvistus.

Myöhemmin maistraatti ilmoitti, että kaupunginvaltuuston lisäjäseniksi asian käsittelyyn oli valittu ylitirehtööri S. V. Calamnius, arkkitehti F. A.

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. huhtik. 7 §. — ²⁾ S:n 22 p. huhtik. 2 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 5 v:lta 1879. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 23 p. syysk. 4 §. — ⁵⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 287. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 22 p. huhtik. 7 §.

Sjöström, tehtailija J. E. Engström, kauppias A. Ferlmann, luutnantti C. Th. von Frenckell, apteekkari J. A. Grönvik, tehtailija R. Th. Heimberger, kauppias E. Rudolph, insinöörikapteeni C. G. Sanmark, kauppias E. J. Willstedt, oikeusraatimies E. Öhman, arkkitehti C. G. Hiort af Ornäs, kirjakauppias K. E. Holm, kauppias A. L. Mellin, insinööri O. Eklund, hovineuvos L. Th. Krogius, teurastajamestari J. E. Hacklin, rakennusmestari K. M. Kullman, tehtailija Th. Lagerbohm, lääketieteentohtori H. Ö. L. Holsti, rehtori A. Kihlman, insinööri R. Huber sekä kauppiaat K. S. Kjellin ja I. Nyman.

Lisätyt kaupunginvaltuutetut päättivät ¹⁾ sen jälkeen:

puolestaan suostua siihen, että sen rahamäärän, joka tuli kertymään jäljellä olevien vuoden 1882 uudisrakennus- ja järjestelylainaan kuuluvien yhteensä 157,500 markan määräisten obligatioiden myynnistä, sai käyttää Malminkadun kansakoulutalon rakentamiseen tähän tarkoitukseen jo osoitettujen määrärahan lisäksi;

että rakennusyritykseen vielä tarvittava rahamäärä, joka oli arvioitu likimäärin 56,000 markaksi, oli hankittava yleisellä takoituksella; sekä tehdä hallitukselle ilmoituksen asian silloisesta vaiheesta sekä anoa vahvistusta vuoden 1882 lainan loppuosan käytön muuttamista koskevalle päätökselle.

Myöhemmin maistraatti ilmoitti ²⁾ senaatin vahvistaneen sekä lisätyn kaupunginvaltuuston päätöksen mainitun lainan jäljellä olevan osan käytöstä että myös senaatille lähetetyt kansakoulutalon piirustukset ja sen ohessa myöntyneen niiden edellyttämään Malminkadun tonttien n:ot 2 ja 4 yhteenrakentamiseen.

Raatihuoneen sisustustyöt. Raatihuoneessa suoritettavia sisustustöitä koskevan asian yhteydessä kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 m.m. antanut ³⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi antaa laajentaa poliisikamarin ja ensimmäisen poliisivartiokonttorin huoneistoja sisustamalla porttihalvin, kaivo-huoneen ja sen vieressä sijaitsevat varastohuoneet asuinhuoneiksi. Kamarin tiedusteltua asiaa valtuusto vuonna 1884 selitti ⁴⁾, että sen vuonna 1883 tekemä päätös, sikäli kuin se koski mainittuja varastohuoneita, tarkoitti raatihuoneen läntisessä siivessä olevien makasiinien sisustamista asuinhuoneiksi poliisivankilan tarpeisiin.

Sen johdosta että läänin kuvernööri oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa samasta asiasta, valtuusto päätti ⁵⁾ antaa kuvernöörille samansisältöisen selityksen kyseisistä varastohuoneista ja siinä samalla ilmoittaa, ettei valtuusto vielä ollut tehnyt päätöstä erinäisten muutospiirustuksiin sisältyvien ilmaklosettien järjestämisestä.

Myöhemmin ilmoitettiin ⁶⁾, että senaatti suostuen siihen, että lausunto edellä mainituista kloseteista toistaiseksi sai jäädä antamatta, oli hyväksynyt ja vahvistanut noudatettavaksi raatihuoneen sisustusmuutosten piirustukset, kuitenkin ehdoin, että uuden ajoportin ja porttikäytävän tuli saada vähintään yhtä suuri leveys kuin aikaisemmin käytetyllä ajoportilla ja porttihalvilla oli ollut.

Vanhan pakkahuonerakennuksen korjaaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 talousarviota käsiteltäessä merkinnyt ⁷⁾ vuoden 1884 talousarvioon määrärahan vanhan pakkahuonerakennuksen korjaamiseen ja

¹⁾ Lis. valt. pöytäk. 27 p. toukok. 1 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 28 p. lokak. 1 ja 3 §. — ³⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 288 ja seur. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 27 p. toukok. 4 §. — ⁵⁾ S:n s:n 5 §. — ⁶⁾ S:n 27 p. kesäk. 9 §. — ⁷⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 290.

huoneiston sisustamiseen siihen huutokauppakamarille. Tämän päätöksen täytäntöönpanemiseen maistraatti kuitenkin vuonna 1884 kieltäytyi antamasta virka-apua sen perusteella, että tämä rakennus, joka ei ollut yhden-suuntainen pakkahuonetontin ohi kulkevan Mariankadun kanssa, eräässä maaliskuun 28 p:nä 1848 annetussa senaatin päätöksessä oli määrätty poistettavaksi. Tämän johdosta valtuusto päätti ¹⁾ anoa senaatilta oikeutta saada väliaikaisesti käyttää kyseistä rakennusta ja osittain panna sen kuntoon sekä ottaen huomioon asian kiireellisyyden antaa puheenjohtajalleen ja sihteerilleen tehtäväksi toimittaa siitä esityksen asianomaiseen paikkaan. Valmisteluvaliokunnan tässä yhteydessä tekemän ehdotuksen, että maistraatin päätöksestä valitettaisiin, valtuusto sitä vastoin hylkäsi ²⁾.

Muut myöhemmin ilmoitettiin senaatin myöntyneen kaupunginvaltuuston esitykseen ehdoin, että pakkahuonerakennus korjattiin ulkopuolisestikin sekä ettei se jäänyt paikalleen pitemmäksi ajaksi kuin vuoteen 1890, jolloin se oli purettava ³⁾.

Huoneistojen vuokraaminen eräille kunnan viranomaisille. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 päättänyt ⁴⁾ luovuttaa raatihuoneessa sijaitsevan huutokauppakamarin huoneiston rahatoimikonttorille, jonka huoneistoon rakennuskonttori sai muuttaa, sekä antaa sisustaa huutokauppakamarille toisen huoneiston Mariankadun varrella olevaan vanhaan pakkahuonerakennukseen, minkä lisäksi rahatoimikamaria oli kehoitettu kesäkuun 1 p:nä 1884 sanomaan irti majoituslautakunnan ja vaivahoitohallituksen vuokrahuoneistot. Vuonna 1884 kieltäytyessään ⁵⁾ antamasta virka-apua pakkahuonerakennuksen korjaamista koskevan valtuuston päätöksen täytäntöönpanemiseen maistraatti kuitenkin ehdotti, että valtuusto antaisi vuokrata toisen sopivan huoneiston huutokauppakamarille. Samalla rahatoimikamari esitti valtuustolle, että kamari valtuutettaisiin vuokravuodeksi 1884—85 vuokraamaan majoituslautakunnan puheenjohtajalle ja majoitusmestarille ja vaivahoitohallituksen puheenjohtajalle yhteisesti sekä rakennuskonttorille kaksi huoneistoa, joiden kumpaisenkin vuokra sai olla enintään 1,400 markkaa.

Näitä asioita esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ antaa rahatoimikamarille tehtäväksi vuokrata mainituksi vuokravuodeksi huoneiston huutokauppakamarille ja toisen majoituslautakunnalle ja vaivahoitohallitukselle yhteisesti, viimeksi mainitun enintään 1,400 markan vuokralla, jota vastoin kysymys huoneiston vuokraamisesta rakennuskonttorille sai raueta.

4. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmus. Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁷⁾ vtt Höijerin ja Grönqvistin ja heidän varamieheksensä vtn Nyströmin.

Vesi- ja viemärijohdon laskeminen Korkeavuorenkatuun. Lukuisain talonmistajain tekemän anomuksen, joka koski vesi- ja viemärijohdon laskemista Korkeavuorenkatuun, kaupunginvaltuusto lähetti ⁸⁾ rahatoimikamariin. Kaupungininsinööriin, rahatoimikamarin ja talousarviovalio-

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 3 §. — ²⁾ S:n 26 p. helmik. 3 §. — ³⁾ S:n 7 p. lokak. 12 §. — ⁴⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 289 ja 290. — ⁵⁾ Ks. ylemp. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 4 §. — ⁷⁾ S:n 8 p. tammik. 3 §. — ⁸⁾ S:n 29 p. tammik. 2 §.